

$\frac{88}{6}$

अथ

(कुण्डलिकन्यामर्या मरीचि माला ।

रघुवीरयोदीत-विरचिता ।

Kundali Kanyasamritya Marichi Mala
Raghuvira Yodita Virachita

$\frac{88}{6}$

2101

अथ

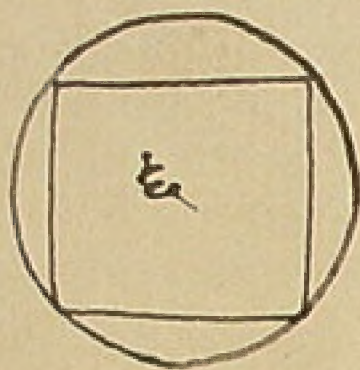
॥ कुण्डाक्यारव्या मरीचि माला ॥

रघुवीरदीक्षित विरचिता ।

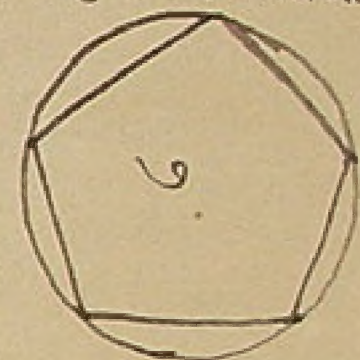
४४
६

॥२॥

भूलं भुजः ६६।४।६ अयस्व दोर्वर्गः ७५०० अयस्व पादो १६७५ नः ५६२५ अस्य मूलं लेखः ७५ भुज एव भूमिः ६६।४।६ भूम्यर्धं ४३।२।३ लेखः
 ७५ गुणं अयस्व भाजकाः ३२४७।६ नैर्ऋते त्रिकोणं कुंडं शत्रुक्षयकरं पूर्वाग्रं पश्चिमे योनिः ॥५॥ ॥ चतुरसे ॥ ॥ अयुतफलं ५७६५००००
 रवा आ आर्यैः अकं लब्धं व्यासवर्गः ११५२ अस्य मूलं वृत्तव्यासः ३३।४।६ व्यासवर्गस्य ११५२ यमोचरण २६६ द्वयं ५७६ अस्य मूलं भुजः
 २४ दोः कृति ५७६ व्यास ३३।४।६ कृत्या ११५२ रंतरं क्षेत्रे फलं ५७६ भाजको त्यत्ति स्तु वृत्तव्यासः १०० वर्ग १०००० यमचरणौ ५००० दोर्वर्गः दो
 वर्ग ५००० व्यासवर्ग १०००० योरंतरं १००० अस्य मूलं भुजो लेखश्च ७०।५।५।४ भुजयोः समत्वात् त्रिभुजो गुणनेन जातो भाज
 कः ५००० तत्कृत्यो र्योगपदं कर्ण इत्युक्त्या भुज २४ कृति ५७६ कोटि २४ कृत्या ५७६ र्योगः ११५२ अ
 स्य मूलं कर्णसंज्ञः ३३।७।६ सं धेः सकाशात् वृत्ता र्धसूत्रेण बलये भ्रौण्यं सौ चप्रकल्प्य तत्तगुण
 योः कोट्यः अ स ४ कोणाः पूर्वस्यां पूर्वशांतरे वा उदगग्रं दक्षिणयोनि कं सर्वसिद्धिदं कार्यं
 ॥६॥ ॥ पंचासे ॥ ॥ अयुतफलं ५७६५०००० सहं घ्रिश्रुति कनवशरै ५१६६।२ लब्धं व्यासवर्गः ९
 ६९ मूलं वृत्तव्यास ३१।१।१ व्यासवर्गार्धं पाश्वानिन सूत्रं ४६४।६ अस्य मूलं २२ द्विघ्नं ४४ ततिर्व
 तव्यासः ३१।१।१ द्विघ्नः ६२।२।२ अनयोर्विवरं १६।२।२ स्वरवा भवेदं ४०० शः १०।३ युक्तं भुजः

॥ २ ॥

युक्तो ३५ भुजवर्गः १४६३ मूलं भुजः ३६। २ दोः कृति १४६३ व्यासकृत्योः १०००० ख २५३० पदं १२। ३। १ दो ३६। २ गर्भ ३५३५। ४ द्विगुणमष्टास्र
भाजकाः ७००१ स्थिति वृत्तं २६। ४ क्रिया वृत्तं ४० अंस द्वय भोणि द्वया भ्यामेकं चतुरस्रमुत्साद्य मुखपाश्वर्ष पुच्छपाश्वर्षाभ्यां द्वितीयं चतुरस्र
मुत्साद्य बाह्वन्यस्त्राष्टकं परितुष्य रोगशांतां वीशान्येष्टास्त्रकुंडं कुर्यात् ॥ १॥ ॥ भविष्ये ॥ मुष्टिमात्रं १६ अंतात् १०० अंते चारुलिमात्रं स्या
॥ सहस्रं त्वय होतव्यं कुर्यात् कुंडं करारसकं ॥ द्विहस्तमयुते तद्वल्लक्षणे चतुष्करं ॥ दशलक्षमिते होमे षट्करं संप्रचक्षते ॥ एहस्ता अ
त्मकं कुंडं कोटि होमे तु नाधिकमिति ॥ सिंघांत शरवरे तु ॥ लक्षार्धं त्रिकरं कुंडं लक्ष होमे चतुःकरं ॥ कुंडं पंचकरं प्रोक्तं दशलक्षाहुताक्रमात्
॥ पट्टसंलक्ष विंशत्यो कोट्यर्धं हस्तसप्तकमित्यादि ॥ शारदातिलोके ॥ चतुरस्रादीनां वर्ण विभागः ॥ विप्राणां चतुरस्रस्यां द्वाशो वर्तुलमिष्य
ते ॥ वैश्यानामर्धचंद्रांश्च द्वाणामर्धसमीरितमिति ॥ चतुरस्रतु सर्वेषां केचिदिच्छेति तान्निकाः ॥ रामबाजपेस्यां तु कामसंयोगे ॥ चतुरस्रं ख ३
लक्षिणि १ योनौ पुत्राः २ शुभद्वेष्टाभे ॥ ३ व्यस्तेऽरिहति ४ र्वतेशांतिः ५ षट्कोण के मृति छेदो ६ ॥ पञ्चैव ७ रोगोऽष्टकोण के ८ कुंड
युग्ममन्यच्च ॥ अभिचारशमे ७ भूतोत्सादे ह ५ य पंचकोणमुद्दिष्टमिति ॥ कोशिकपरिशिष्टे तु ॥ सर्वकर्मसु विज्ञेयं कुंडं प
द्मनिर्भजयत् ॥ चतुरस्रं च सर्वत्र समं स्याद्विजया वहं ॥ सर्वशांतिकरं कुंडं पद्माकारं विशेषत इति ॥ कामिकेतु फलांतरमुक्तं ॥ ऐं
द्यांस्तं मे चतुःकोणं १ मज्जो भोगे भगा कृतिः ॥ २। चंद्रार्धं मारणे याम्ये ३ द्वे ४ पंचन्यस्तु नैर्जते ५ ॥ वारुण्यां शांतिके वृत्तं ५

४०/१०

श्रीगणेशायनमः॥ लिखा ६ यूका। यूकाः ६ यवः। १ यवाः ६ अंगुलं १ अंगुलचतुर्विंशतिकं २४ हस्तः १। छायांतो मध्यशंकोरित्यादिना प्राची सूत्रं संसा
ध्य तदर्धाधिकगुणतः मत्स्यद्वयेनोदकं सूत्रं च संसाध्य तत्संधिमभिलक्ष्य इष्टसूत्रं वृत्तं कार्यं ॥ ततो व्यासवर्गक्षेत्रफलभाजको स त्यादिसाधनी नार्धेन
यं। यथा ॥ एकहस्तांगुल २४ वर्गः एकहस्तक्षेत्रफलं ५७६। वृत्तकुंडे अयुत १०००० गुणफलं ५७६०००० भाजकेन ७६५४ अक्षरं व्यासवर्गः ७३३
अस्य मूलं वृत्तव्यासः २७।०।५ भाजको सति स्तु ॥ व्यासस्य १०० वर्गे १०००० भनवाग्नि ३९२७ निघ्ने ३९२७०००० सूक्ष्मफलं
पंचसहस्रभक्ते इति रीत्या भाजकास्त एव ७६५४ व्यासे २७।०।५ भनदाग्नि ३९२७ हते वि भक्ते खवाणसूर्यैः १२५०
परिधिस्तु सूक्ष्मः ६५॥ द्वाविंशति २२ घ्ने ५९४ वि हते यशैलैः ७ स्थूलो यवा ६४ द्वावहारसि ध्ये। वृत्तक्षेत्रे परि
धि ६५ गुणितव्यास २७स्य २३०४ पादः क्षेत्रफलं स्यादिति क्षेत्रफलं ५७६॥ १॥ ॥ पञ्चकुंडे अयुतगुणफलात्
५७६०००० भाजका लब्धं व्यासवर्गः ७३३ अस्य मूलं वृत्तव्यासः २७।०।५ इदं नवधा विभज्य प्रथमं कर्णिकारव्यं वृत्तं
४ भागद्वयेन ६ षडंगुलात्मकं ॥ द्वितीयं भागे नैद्वा दशांगुलात्मकं केसरस्थानीयं १२ तृतीयं भागा ३ एकेन २४ अंतः पत्र

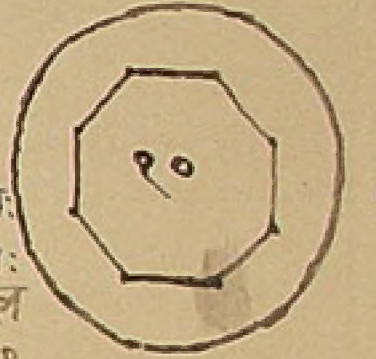
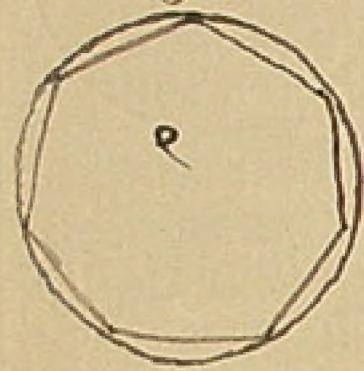
१
संधिमभिलक्ष्य
यावदिष्टसूत्रार्धेन
वृत्तं कार्यं। वर्तुलकु
उंशांतो पश्चिमदि
शि कार्यं

स्या

३

॥३॥

फलं ५७६०००० क्षमावाधी भर्तुभिः ६६४१ लब्धं व्यासवर्गः ६६१ मूलं वृत्तव्यासः २०० व्यासवर्गस्य ६४१ पंचांशः १६६ स्वनगकु १० लव १ वियुक्
 १५९ अवं दोर्वर्गः १५९ अस्य मूलं भुजः १२।५ व्यासवर्गः ६६१ दोर्वर्गो १५९ नः ६६२ अस्य मूलं लंबः २६।१ दोष्टा १२।५ घ्नः ३२९ चतुष्को
 णफलं १ इदं द्विगुणमणकोणफलं ६५९ इदं स्वाष्टमं शोन ६२।३ ऊनं ससास्त्रक्षेत्रफलं ५७६ वृत्तव्यासः १०० वर्गस्य १०००० शरां ५ शः २०
 ०० नगकुलव ११८ वियुक् दोर्वर्गः १६६२ मूलं भुजः ४३।३।०।५ दो कृति १६६२ व्यासकृत्योः १०००० ख ६११६ पद १०।०।६ दोः ६३।३।०५ र्घ्यं
 ३००६।५।४ द्विघ्नं ७६१७।३ स्वाष्टमं शोन १०७ उनं ससास्त्रभाजकाः ६६६४१ अथवादोर्घ्यं ३१०६।
 ५।४ अस्यचरणः १७७ परणत्रयेण २९३१।६ युतं ससास्त्रभाजकाः ६६६४१ भुजमान १२।५ स
 त्रेण पश्चिमे कोणपातो यथान भवति तथा सप्त व्याः समाः कल्पिता भेदत्रिचारशो तो ससास्त्रकुंडं
 ॥ ॥१॥ अष्टासे ॥ ॥ अयुतफलं ५७६०००० भूतगजगनै ७०७१ लब्धं व्यासवर्गः ६१४ मूलं वृत्तव्यासः
 २६।४ व्यासवर्गस्या ६१४ श्वां ७ शः ११६ स्वरवाध्य ४० श २।७ युक्तो दोर्वर्गः ११९ मूलं भुजः १०।७।२ दोः
 कृति ११९ व्यास २६।४ कृत्योः ६१४ ख ६१५ पदं लंबः २६।३ दो १०।७।२ र्घ्यः २६६ द्विगुणितो शास
 क्षेत्रफलं ५७६ भाजकोत्पत्तिस्तु वृत्तव्यासः १०० वर्ग १०००० श्वां ७ श १४२६ स्वरवाध्य ४०

क्षेत्र

॥३॥

अर्धे दो भांकरामै ३९२० रथ बलयभव अस कादेभुजाः सुस्त्रिदयं काग्या १३९२३ स्त्रि
 शरगज युगेभै ८५ ८५ ३ युगाग्रीपुरवागेः ७० ५३४॥ रवाभाभ्रव्योमषदिः ६०००० शरश
 रखकराक्षैः ५२० ५५ कर ५५ कृत्वाणादि ४५ ५२२ निघ्नैवत्तमानेनं बरगगन खखाकै १२०००
 हतेचक्रमेण ॥१॥ वृत्तव्यासवर्गेभनवगुण गुणे ध्यापुतात्तेफलं स्यादधे द्वाभेनुरतोत्त विधि
 कृत फलार्धं फलं स प्रादेष्टं ॥२॥ बाह्वर्धं ध्रुवं त्रिदोष्यं ध्रुविरहित भुजक स्याः पदं चेत्फलं स्या
 यद्वा बाह्वर्धं होयुति व्यासाधर्वर्गं द्वां कृत्वा ३९२० निघ्नैवत्तमानेनं पंचभिः ४५०००
 फलं भक्तादिगुणितं वताधर्धं क्षेत्रजं भवेत् ॥ ॥

स्वचतुष्टयस्य ॥ फलं भवति तदिदमुक्तं दोषं मित्यादिस्वविवरे अंतरमि नियावत् ॥ अत्यपदं फलं दूदमेव फलं पादे
 नं अस्त्राणि योज्यं ॥ क्रमात् एकदित्रिचतुः शराधिकं पंचास्त्रादिषु कर्तव्यं ॥ विस्तरस्तु ग्रंथान्तरादवगंतव्यः ॥ उपसं
 हृति ॥ रत्नदोष्यामिति मिति मवदच्छं करो नैलकंठिरिति ॥ दत्ताविधकुटु प्रकृतिवृत्तव्यासानां एक ह स्तद्विह
 स्त्रादिमानभेदेन प्रत्येकं दत्ताविधानां तद्दोष्यां बाह्वर्धं त्रात संख्यानां इति अनेन प्रकारेण मितिं प्रमाणं १३ द
 शांकरनामा श्रीभट्टनीलकंठ सूतः अवदत् उक्तवान् ॥ १५ ॥ नपरे रवगाहितापुरः स्फुटं कुं उ किले शांक स्फुटं नि
 रीकृतिः ॥ विरतारघुवीर दीक्षितैः कुतकादेव न कामकाम्यया ॥ १ ॥ इति श्रीत्रि संध ज्योतिषां भो
 धिकुं भोद्वस्य सर्वतंत्रस्वतंत्रस्य श्रीमद्देवत विवृल दीक्षितस्य सूरिसूनोः श्रीरघुवीर दीक्षितस्य
 कृतिः कुं शर्क व्याख्या मूर्तिचिमाता समाप्ता भवत् ॥

स्फुटं नि
 रीकृतिः
 कुं

द्विगुणीकृत्य ७८२१। इदमष्टमांशानं ६८४१ इदं सप्तमस्रकृतं। पूर्ववदनेन युतमेकलभकेल ७४ स्य मूलं
सप्तमस्रप्रकृतिवृत्तव्यासो भवति ७४ अष्टमे तस्यैव व्यासवर्गस्य सप्तमेमांशः स्वस्य चत्वारिंशत्तमेनानोव
युक्तो दोर्वर्गः १४६३ अनेनानो व्यासवर्गः ८५३७ अष्टमस्य मूलं ३८२११ अयमष्टमे बाहः द्वितीयमूलं ८२३
अनयोर्घातः ३५३५१४ अयं द्विगुणितः ७०७१ अष्टमे मूलं इतः पूर्ववदष्टमस्रप्रकृतिवृत्तव्याससि
द्धिः॥ श्लोकार्थस्तु ॥ वृत्तव्यासवर्गस्य त्रयश्चरणाः ७५०० अष्टमे दोर्वर्गः ४ दोचरणो ५००० चतुरस्रस्य
तृतीयोऽष्टमे दोर्वर्गः ॥ एकचरणः २५०० षडस्रदोर्वर्गः अष्टमे दोर्वर्गः स्वसप्तविंशत्यंशेन युतः पञ्चास्रदोर्वर्गः ३४५६
सप्तमेमांशः १४२८ स्वचत्वारिंशत्तमेनानो न युक्तः १४६३ अष्टमस्य दोर्वर्गः पञ्चमेमांशः स्वसप्त
दशानो नो नः १८८२ सप्तमस्य दोर्वर्गः दोर्वर्गो नो व्यासवर्गस्तन्मूलं तं वः दोष्टमा गुणितः अ

[illegible]

विः ॥१५॥ अत्र व्यासः शतं १०० तद्गोपितं १००० व्यासस्य वर्गे भनगानि निघ्ने ३९२७ सूक्ष्मं फलं पंचसहस्र भवेत्
 त्युक्तदिशा वृत्त फलं ७८५४३ अनेनेव भाजकेन एकहस्तद्विहस्तादिफलं अयुक्तनिघ्नं कृत्वा विभज्यते चेद्य
 तु भ्यते तस्य मूलं एकहस्तद्विहस्तादिप्रकृतिवृत्त व्यासो भवति ॥ अनेनेव भाजकेनार्धितेन तदेवा युतगु
 णं फलं अतं चेदर्थं चंद्रावर्गो लभ्यते ॥ पक्षकुंडे तु १ रागां गुलस्य हतस्य कुन वमो रा ४११ ११ इद
 मष्टगुणितं नवांशीति ८९ एतान्यत्र मध्यवृत्त व्यासः ॥ तथा वधिवलयं स्वतः ६ त्यांशं पंचत्येत्तुल
 १११११ अस्य तत्तयांश ४४ ३ तद्योगः ११५ ४ तत्र मध्यम बलय व्यासवर्गः ७९२१ अस्य सप्तमां
 शः स्वचत्वारिंशत्तमांश युक्तः ११५९ अस्य मूल ३४ इदमत्रोत्पन्नानामष्टानां भुजानां प्रमाणं इदमव
 धिद्वल व्यासेन ११५ ४ लंबभूतेन गुणितं ३९२७ एतदुलंबचतुष्टयस्य फलं एतदेव द्विगुणितं ७८५४

दलाष्टक फलं यो निकुंडस्य अस्त्वर्धकत्वा प्रथमं अस्त्रोत्पत्तिरुच्यते ॥ वृत्तव्यासवर्गं युतं तस्य त्रयश्च
 रणाः ७५०० अयं तस्यो देवर्गः अस्य मूलं भुजः ८६१४ काशेन स्यो देवर्गस्य ५६२५ मूलं ७५ अ
 यं लंबं भुजार्धेन ४३ १२ ३ गुणितः अस्त्रफलं ३२४७ ४ भवति ॥ अस्त्रद्वयफलं ४३३० इ
 दं वृत्तार्धद्वयफलेन पूर्वोक्तवृत्तफल ७८५४ चतुर्थोत्पत्ति १९६३ ४ युतं यो निकुंडफलं जा
 तं ६२९३ ४ अस्त्रभुजार्धमेव शतेन गुणितं योन्यंतर्गतं अस्त्रद्वयफलं ४३३० इदमेव पादद्व
 या २१६५ धिकं षडस्रफलं एत एवैष्ट फलस्या युतगुणस्य भाजको भवति ॥ सार्धं सप्तविंश
 दंतैरिति ॥ अस्त्रस्य ॥ धीनवां भोरसैश्चेति षडस्रं युतं ६२९३ ४ यो निकुंड फलं तत्संगृ

हीतं प्रागेव ॥ चतुरस्त्रे तु दोर्व्यासकृत्योरंतरं मूलं लंबं ॥ भुजश्चतुर्त्य एव अ० तस्तेनैव तदुचितं ५००० संगृहीतं
 रवाभ्राभ्राथैरिति ॥ पंचास्त्रे तु चतुर्व्यासवर्गस्य तृतीयोऽंशः ३३३३११३ सः स्वकीयेन सप्त विंशति तमेनांशेन १२३४
 युक्तः ३४५६१५॥ अयं पंचास्त्रे दोर्वर्गः ॥ अत्र दोर्व्यासकृत्योरंतरं ६५४४ आयस्य मूलं ५६१६२ द्वितीयस्य मूलं
 ६०१७११ अनयोर्धतिः ४७५५१४ इदं चतुष्टयस्य फलं स्वपादेन ११६६१६ वर्धितं ५६४४१२ इदं
 पंचास्त्रफलं अत्र १ वेष्ट फलस्यायुतगुणस्यायं भाजकः ४ सहांशिश्रुतिक नवशोरेरित्यनेनोक्तः ॥ तेनैव हस्ता
 दोतमूलेन पंचास्त्रप्रकृतिवृत्तव्यासः संमितो भवति ॥ अथ सप्तास्त्रे चतुर्व्यासवर्गस्य पंचमांशः २००००
 अयं स्वसप्तदशांशेन ११६६६२ अनेनोक्तः सप्तास्त्रे दोर्वर्गः १६६६२ अनेन न्यूनो व्यासवर्गः ६११६६
 आयस्य मूलं ४३३३११ वाः द्वितीयस्य मूलं ५०१७११ अनयोर्धतिः ३२१११५ इदं चतुष्टयफलं

भावावसुनवलकव्यासदेर्घ्यात्तु योनिः पश्चान्नालाग्रगोनोभगउपरिभुवायेणकुंडं विशंती ॥ ९ ॥ अत्रकुंडश
 रेणमेखलासंनिवेशः रवातेन सहोच्यते ॥ तत्रचतुरस्त्रादौकुंडेचतुरस्त्राकारमेखलातं कर्तव्यं तस्यमानं ॥
 कुंडाधमेखलायासदकुंडप्रमाणं ॥ तथाहि ॥ चतुर्विंशत्यंगुलनवांगुला आधामेखलासापिरवा ॥ तापरितः
 चतुर्विंशत्यंगुलादंगुलाद्विर्भवति ॥ तत्राधामेखलानवांगुलोच्चाचतुरंगुलविस्तारा ततो बहिर्द्वितीया मेखला
 उंगुलोच्चात्र्यंगुलोविस्तारा तस्याः परितस्तृतीयात्र्यंगुलोच्चाध्वंगुलविस्तारा ॥ यवाकुंडस्य व्यासश्चतुरस्त्रभुज
 इत्यर्थः ॥ तस्यचतुर्विंशतिभागस्य एकेनांशेनोच्चाद्विपुष्टाअंशद्वयपरिमितस्तृतीयात्र्यंगुलोच्चा चतुरस्त्रा
 कारा ॥ सा चयादृशः कुंडस्याकारस्तादृशाकारैः वकर्तव्ये यपिकेचित् ॥ पद्मकुंडेतुसुनाभिर्नास्ति ॥ तत्रतस्मा
 ने कर्णिकाया एव सत्यात् ॥ सर्वेषु कुंडेषु पद्माकारैरेव वा ॥ योनिस्त्वष्टभिश्चतुर्विंशतीर्विस्तृतानवर्द्धिर्भि
 आ लंबा ॥ तस्याकारा पूर्ववत्कर्तव्यः ॥ तस्यायोनिः पश्चान्नालं स छिद्रं कर्तव्यं ॥ नोभगे योनि कुंडे योनि

तत्त्वभाषणविषये उक्तप्रयोगसारे । योन्याः पश्चिमतो नालमायामचतुरंगुलं ॥ त्रिद्व्यकांगुलविस्तारं क्रमान्मूलाग्रमिष्यते इति
योनिनकर्तव्येत्यर्थः । उपरिभुवाग्रेण कुंडं विशंती मेखलोपरि एकेन भागेनोच्चाप्यग्रे प्रवणापश्चात्पश्चात्पश्चात् चतुर्था
कर्तव्या । अत्र सर्वत्र प्रमाणं कुंडं दधौ नाभिकुंडं मेखलायोनौ नालेषु वर्धनीयं । तत्र दक्षिणप्रकारो द्विगोत्राधिष्ठ इति
श्लोकार्धेन स्मर्तव्यः ॥ १ ॥ अथ मंडपमाह । पंचतयर्के ३० । ३२ रर्कशकै ३२ । ३४ नृपतिधृति ३६ । ३८ करैर्मंडपोत्थः
समोत्थस्तुत्यां भोदोष्णिखं डाइहनव ९ सुसमामध्यमो वेदिरेषां । हस्तोच्चारवंडकोणे धिभ ८ करमुदरे पंच
हस्तं बहिः स्तंभो धं दध्यष्ट संख्यं ३६ सुविशारलवतः खं यमन्यत्र चैवं ॥ ३० ॥ अत्र मंडपः समचतुरस्रोद
शहस्तोद्वादशहस्तोवात्म्यः । एवं द्वादशहस्तश्चतुर्दशहस्तो वाममध्यमः । अत्र द्वादशहस्तस्योभयकोटिपातउ
ग्रयेषामपि चक्रशूलादिमानानां प्राप्स्यर्थः । तथा षोडशहस्तो द्वादशहस्तो वाममंडपोत्थः श्रेष्ठः । अस्मिन्मंडपे चतु
र्भिश्चतुर्भिः सूत्रैस्त्रियोऽगृधैर्मंडपस्य नवरवंडास्तुत्यप्रमाणाः कल्प्यास्तेषां मध्यमरवंडो वेदिः । सा च सर्वेषु
धिमंडपेषु हस्तमात्रोच्चा कर्तव्या । रवंडकोणेषु सूत्रसंपातस्थानेषु षोडशसु उदरे वेदिकोणचतुष्टयेऽष्ट

गात्र

हस्तस्तंभचतुष्टयंबहिः कोणेषु पंचहस्तस्तंभद्वादशकं स्वस्वपंचमात्रेण भूम्यंतः प्रविष्टं रेखयं
एवं सर्वत्र चक्रशूलादिनामापि अंतः प्रवेष्टाः स्वस्वपंचमात्रेण बोध्यः ॥ ३० ॥ एषां मंडपानामंगान्तरमाह
द्वात्रिंशत्स्तंभचूडास्ववनयवलिकस्ताजिनाः रवंडबाहुषष्टौ सुमंडपस्य श्रुतिषु सशिरवरो मध्यभागोऽस्य यस्मात्
दिक्कद्दारो द्विहस्तोपरि चतुरिभैरगुलैरेषिताः सूरभास्तंभध्वजाद्यैः कटपिहितममुं शोभयामोघराद्यैः ॥ ३१ ॥ अ
त्र सर्वे पिस्तंभाः सचूडाः कर्तव्यास्तेषु वलिकारव्यात्युभयतः स छिद्राणि दानृणितनत्वंडसमप्रमाणानि स्तंभचूडा
स्ववनयेत् ॥ एवं प्रान्थापंचकौ तिस्तंभवर्लिकाभिस्तंभचतुष्टयं ग्रंथनीयं । एवं सर्वेऽपि स्तंभपंक्तिषु वलिकारव्यानि
दरुणिदत्ता सर्वास्तंभान्परस्परं ग्रथयेत् ॥ एवं स्तंभचूडास्तंभज्यश्चतुर्विंशतिर्वलिका भवन्ति ॥ तथा बाह्यमध्यम
स्तंभानां चतस्रः कर्णवलिका भवन्ति ॥ शिखरवलिकाश्चतस्रो मध्यमस्तंभानां चतस्रः उग्रयः मध्यस्थिताः
स्वरेण विंशति मथा तथा कर्तव्याः । मंडपस्य प्राग्दिशं मध्ये द्वा राणि कर्तव्यानि । तानि चाल्ये मंडपे द्विहस्तानि

निमध्यमेमंडपेचतुरंगुलाधिकद्विहस्तानि। उत्तमेः ष्ठांगुलाधिकद्विहस्तानि। द्वाभ्यांस्तंभाभ्यां एकयावलिकयाचप्रति
 दिशं कर्तव्यानि शेषस्यष्टः॥११३१॥ अंगंतराण्याह। हस्तांतेतोरणोस्मादिषुषडंगका॥५॥६॥७॥ रोम्वत्थजोदुंबरोत्यपु
 क्षन्यग्रोधजः प्राक्प्रभृतिषु फलकाः स्वाधतोमूर्ध्नितस्य॥ तन्मध्ये विष्णुयागे दशरविमनुमिष्वांगुलैः स्वांघ्रिपुष्टं
 रवंचक्रं गदाक्षं भवति शिवमरेव शूलमेकांगुलो न॥११३२॥ अस्मान्मंडया द्विहस्तांते हस्तप्रमिते देशे तोरणारख्यं
 बद्धारचतुष्टयं कर्तव्यं। इषुषडंगकरः। अत्येपंच हस्तो मध्ये मेषदुस्त उत्तमे सप्तहस्तः। प्राच्यामश्वत्थजः दक्षि
 णस्यां उदुधरजः। प्रतीच्यां लक्षजः उदीच्यां न्यग्रोधजः। फलकाः स्वाधतोमूर्ध्नितस्य तोरणस्य मूर्ध्नि फल
 का देयाः। स्वाधतः। य तोरणमानं तदधर्मे फलकमानमित्यर्थः। तन्मध्ये फलकानां मध्ये वैष्णवयागे अल्पमं
 डपे दशांगुलं मध्यमे द्वाशांगुलं। उत्तमे चतुर्दशांगुलं। प्राक्कादि क्रमेण शंखं चक्रं गदां पद्मं च स्वपंचमं शि
 न फलकातः प्रविष्टं दद्यात्। शिवमरेव तु। एकांगुलो नं शूलं चतुर्ध्वपि तोरणेषु दद्यात्। तच्चात्ये मंडपे

ध्यायुष्मादरभ्यश्रोणिपर्यंतं अर्धवृत्तं कार्यं। एवं द्वितीयभागे पिरुता चंडादनीयं। तेन योन्याकारं कुंडं भवति। षट्कोणे
 तु अनंघ्रोरवरा मे २९। द्विहस्तं १४। इति वृत्तस्य गहो भ्यमानमुक्तं नंदेव द्विहस्ता दो ४२।१३ चतुर्हस्ते ५९।४ षट्हस्ते ८४।२ अत्र सर्व
 चरता चंज्यामानं अत्रापि वृत्ता धर्मिने न कर्कटे केन पार्श्वस्थानादुत्तयतः अंसश्रोण्यो कश्चिन्नयीयो। तेनांसयोः सूत्रा उत्तरांसां
 दुत्तरपार्श्वी सूत्रं ततः उत्तरश्रोणि सूत्रं। एवं श्रोण्याः सूत्रं दक्षिणपार्श्वी दंसावधि श्रोण्यवधि च सूत्रं देयं। तेन षट्भुजं भवति। य
 यथपंपकारः मुखतः पुच्छतश्च कर्तुं शक्यः तथापि पुच्छस्थाने कोणपातान् त्यक्तव्यः। नार्थयेत्कुंडकोणेषु योनिं तत्र विरुजमः॥
 इति वचनेन तत्र योनि निषेधान्। यथायश्चि मभुजस्य मध्ये योनिः पतति तथैव सर्वत्र भुजमानमस्य॥ अष्टास्वमाह॥ यु
 गेति॥ अत्र वृत्तव्यासः यवत्रयाधिकचत्वारिंशदंगुल एकहस्ते ४०।३ द्विहस्ते ५५।६ चतुर्हस्ते ८०।६ षट्हस्ते ९५।३ अष्टहस्ते
 ११३।४ अस्मिन् वृत्ते चतुरस्रप्रकृतिरनवदद्यावंशाः सप्तमाः कार्याः। तत्र एवैव चतुरस्रं विदिकोणं कार्यं तत्रैव पुच्छपार्श्व
 सूत्रायां च विदिकोणं चतुरस्रांतरं कार्यं। तत्र बाह्या नष्टे त्रिकोणानि परिमार्ज्य मध्येष्टकोणं ज्योष्टकरम्यं कुंडमुत्तयते। अथ

रुतिरुतं सार्धाष्टविंशत्यंगुलं प्रागेवोक्तं ॥ इदं स्थिति रूतं ॥ सर्वतु क्रिया रूतमिति नेदः ॥ अत्र सर्वत्र फलानयनादि
 कं सोपपत्तिकं अग्नेव दृश्यति ॥ यद्वास्मिन्नेव रूते चतुरस्त्ररूतवदष्टावंशाः कल्प्याः यथा कुंडकोणे यो निर्नपते तथै
 व चिह्नानि कर्तव्यानीति बोध्यं ॥ सध्यास्त्रमाह ॥ सध्यास्त्र इति ॥ अत्र प्रकृति रूतमुक्तं गोदा २९ विति अस्मिन् रूते न्य
 सबाहुः रूतवर्गस्य पादत्रयमूले न भवति ॥ यथा रूतवर्गः ८४१ तस्य पादत्रयं ६३० ॥ अस्य मूलं २५११ ॥ अस्याधो ३२१ ॥
 इदं अष्टपथ्यधिकद्विशत २६८ तमेनांशेन १०३ युक्तं सध्यास्त्रिदो भवति तदिदमुक्तं अत्रियवत्रिदो १२१ ॥ इति ॥ पंचा
 स्त्रमाह ॥ पंचास्त्र इति ॥ क्षमारा मस्य वेधिपादधृतय इति ३११३१३८१२३ ॥ एक यवाधिकैकत्रिंशदंगुले रूते किंचिद
 धिकपादयुक्ताष्टादशांगुलाः पंचज्या भवतीत्युक्तं ॥ तत्र व्यासवर्गः ९६८१ ॥ अस्यार्धः ४८४१ ३ अस्य मूलं द्वाविंशति ॥ २२
 इदं पाश्चान्ननसूत्रं द्वियुतं ४४ ततिरूतव्यासः ३११३१ ॥ सोपि द्विगुणितः ६२१२ अनयोरंतरं ३८१२ इदं चतुःशततमेनां
 शेन युक्तात्रयात्मकेनाधिकं १३८१२३ ॥ पंचास्त्रदो भवति ॥ ६॥ अथ पञ्चकुंडमाह ॥ रूतव्यासेन वांशो द्वि २ चतु ४ ॥ रि
 जरे लवैः कर्णिककिसरांतः पत्रक्षमा मंडलानि स्युरवधिवलयस्यास्त्रं तत्वांशपतेया ३११३१ ॥ त्र्यस्राण्यष्टौ बहिस्तस्मै
 तिदलगुणको द्विघ्नमोर्वाभ्रमेण चापावंतर्बहिर्ज्याविति कुरुमतिमन्नष्टपत्रां कुंडं ॥ ७ ॥ रूतव्यासेन वधा विभ

ज्यहभ्यां भागाभ्यां अंतः कर्णिका रूतं कार्यं ततो बहिः श्वतुभिर्भागेः केसररूतं ततोपि बहिरष्टभिर्भागे रंतः पत्रक्षमा
 रूतं पत्रमध्यमृमिवलयं कर्तव्यं ॥ यस्माद्बहिः पत्रविभागः तस्मिन् नष्टलवे रूते अष्टधा पूर्वो द्विभक्ते तत्र तत्राष्टौ
 चिह्नानि कर्तव्यानि ॥ ततोपि बहिर्दशभिर्भागे रंशे रागंतुके नैकेन सहितैः स्वकीयपंचविंशत्यंशोपेतेः पत्रायाव
 धिरूतं केचिदधिकैकत्रिंशदंगुल ३३१६१२० ॥ व्यासं भवति ॥ ततोष्टाशस्य रूतस्य मुखवर्ते सतश्च द्वौ कर्णौ च
 रमवलयांते संगतो रूत्वा एकं त्र्यस्त्रमुत्पादयेत् ततो समुखाभ्यां द्वितीयं अंसपाश्वर्भाभ्यां तृतीयं पाश्वर्जधनाभ्यां
 चतुर्थं धनुषाभ्यां पंचमं धनुः पुच्छदक्षिणजधनाभ्यां षष्ठं जधनदक्षिणपाश्वर्भाभ्यां सप्तमं पाश्वर्भाभ्यां अष्टमं
 एवमष्टौ त्र्यस्राणि बहिः रूत्वा प्रति त्र्यस्त्रबाहू द्द्वे तवहिर्ज्येधनुषी कर्तव्ये ततश्चाश्वत्थपत्राकाराणि दला
 नामुत्तरार्धानि भवति तथाहि कर्णद्वेधा विभज्य तावत्सूद्विगुणं रूत्वा तस्यांतो कोट्योर्निधाय मध्यगर्भभागे आरुष्यान्व
 तरां कोटिं द्वितीयकोटिपर्यंतं नामयेत् तदिदमंतर्ज्यधनुस्तस्यैव सूत्रस्य एकं पाशं पत्रांते प्रमुच्य द्वितीयं यथावस्थितमेव
 रूत्वा सूत्रमध्यं बहिरारुष्य तस्यैकमंतं द्वितीयांतं पर्यंतं नामयेत् तदिह ज्यधनुर्भवति एवं द्वितीयकर्णोपि बाल्यं धनुर्बहिर्ज्य

अथवावेद्याः सकाशात्तद्वात्रिशदंगुलान्यंतरितानिकुर्यात् ॥

आंतरमंतरज्यं च कृत्वा चतुर्भिर्धनुर्भिरेकंदलं साधयेत् । एवमष्टापिदलानि कृत्वा पञ्चकुंडं कार्यं ॥ ७ ॥ अथेषां कुंडानां स्था-
नान्याह । वेदास्त्रयोनिर्धेवल्यमनलदोर्ध्वतमंगास्त्रम अं वस्वसं चेंद्रदिकः प्रथमचरमयोरंतराले युगास्त्रं ॥ वृत्तान्याद्या-
निवास्युर्नवदिशक्रते पंचवास्युर्यदि स्यादेकं कुंडं प्रतीच्यां पुरहरदिशि वा तानि वेद्याः पदांते ॥ ८ ॥ वेद्याः पदमात्रादिशो द्वि-
हिर्मखलो यथापतंतितथा कुंडानि कार्योर्णि । तत्र प्राच्यां चतुरस्त्रं अग्न्यां योनि कुंडं । दक्षिणेऽर्धचंद्राभे । नैर्ऋत्यां त्र्यसं प्रती-
च्यां वृत्तं वायव्यां षडस्त्रं । उदीच्यां पद्माकारं ईशान्यामष्टास्त्रं चतुरस्त्राष्टास्त्रयोरंतराले चतुरस्त्रमेव नवमं । एतानि नवान्यपि कुंडा-
नि वृत्तान्येव वा चतुरस्त्राण्येव वा कर्तव्यानि । यदा तु पंचैव कुंडानि क्रियंते तदा विदिशक्रते कोणकुंडानि न कर्तव्यानि इ-
त्यर्थः । यदि त्वेकमेव क्रियते तदा प्रतीच्यां ऐशान्यां वा कार्यं । रामवाजपेय्यां तु सर्वेषां तुं कामसंयोग उक्तः । चतुरस्त्रे खिल-
सिधिर्योनौ पुत्राः शुभं दलेन्द्राभे । त्रिस्त्रिण्यरिश्च योर्ध्वतेशोतिः षट्कोणके मृति छेदो । पद्मे वृष्टिरोगोष्टकोणे कुंडयुग्म-
मन्यच्च अनिचारशमे भूतोत्सादिहयपंचकोणे मुद्दिष्टमिति । अथ सर्वकुंडसाधारणं रवातादिकमाह ॥ स्वातं कुंडा नमानं
जिन २४ लवगलतः स्युर्वाहिर्मखलास्तानंदं राग २ सुध्वेद ४ त्रि ३ कर २ विततयो शो ३ अनाभिर्हि पुष्टा ॥ स्वाभाना भु ३ १ ॐ

नवांगुलं । मध्यमराकादशांगुलं । उत्तमे त्रयोदशांगुलं । अन्यसर्वं मूलग्रंथे एव अवगतं ॥ १२ ॥ अथ वृत्तानामनप्रकारमाह ॥ वृत्ते छे

$\frac{88}{6}$

इति

कुण्डविन्यासा-मरीचिमाला

रघुवीरदीक्षित-विरचिता।

+

$\frac{88}{6}$

2101